

Jij en de Bijbel

Bijbelverhaal, Sam en Anne, wist je dat, puzzelen en internetten

Elisa en de Syrische generaal Naäman

Syrische soldaten hadden in een oorlog een jong meisje uit Israël meegenomen naar hun land. Zij werd slavin van een deftige mevrouw, die getrouwd was met de legergeneraal Naäman, en hield veel van haar meesteres. In Israël had ze van haar ouders geleerd God lief te hebben en Elisa, te vertrouwen.

Naäman werd ziek - hij had melaatsheid of lepra. Het meisje zei tegen haar meesteres: "Ach was hij maar in Israël. Elisa zou hem wel zeggen wat hij moest doen en God zou hem genezen". De vrouw vertelde het direct aan haar man. Hij ging snel naar de koning en vroeg of hij naar Samaria mocht gaan, om Elisa te vragen hem te genezen. De koning schreef een brief voor Joram, de koning van Israël; die moest ervoor zorgen dat Naäman zou genezen. Joram schrok heel erg, toen hij de brief kreeg. Hoe kon hij die man nou genezen? Het was vast een valstrik om weer een oorlog te beginnen. Joram scheurde zijn kleding en was in diepe rouw. Toen Elisa dat hoorde stuurde hij hem de boodschap: Waarom bent u in rouw, dacht u er niet aan om God te vragen? Stuur die man naar mij. Even later kwam er een prachtige stoet uit Syrië bij het paleis. Joram stuurde hen meteen door naar Elisa.

Toen de wagen stilhield voor het huis van Elisa, dacht Naäman dat Elisa wel snel naar buiten zou komen om zo'n machtig man te ontvangen. Maar Elisa stuurde Gehazi, zijn knecht, die moest zeggen dat Naäman zich zeven keer moest onderdompelen in de Jordaan. Naäman werd heel boos - dat deed hij echt niet. De rivieren in zijn land waren veel schoner dan die modderige Jordaan. De reis was voor niets geweest, en hij wilde zo snel mogelijk terug. Zijn knechten waren bedroefd omdat hij het niet wilde doen. Ze zeiden: Doe het toch; als de profeet iets moeilijks had gevraagd, had u het wél gedaan. Naäman luisterde naar hen en trok zijn kleren uit. Maar na zes keer het water in te zijn gegaan, was hij nog net zo ziek. Maar de zevende keer was zijn huid ineens heel mooi. Hij was zo dankbaar en blij, en vol eerbied. Ja, Die God was machtig. Die wilde hij vanaf nu dienen. Hij ging snel naar Elisa en wilde hem belonen. Maar Elisa wilde niets hebben. God heeft hiervoor gezorgd, niet ik, zei hij. Dank God en gehoorzaam Hem. Naäman zei: Goed, maar mag ik dan aarde meenemen, dan lijkt het net alsof ik in Israël ben. Maar hij had nog wel een probleem. Wat dat is lees je de volgende keer.

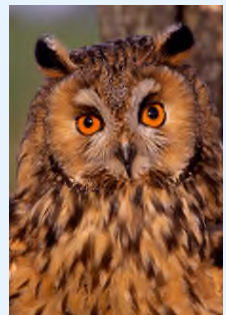
Anne was vroeg wakker. Ze had een nare droom gehad en kon niet meer in slaap komen. Zij kroop uit bed en trok het gordijn opzij. Buiten was alles stil en heel mooi, want de maan scheen en zette alles in een zilveren licht. Anne bleef kijken, al was het koud. Plotse-ling hoorde zij een scherpe roep: 'kewik, kewik'. Ze staarde door het raam en opeens zag ze een dikke vogel rondvliegen. Toen hoorde ze uit een andere richting nog een geluid: 'hoe, hoe'. Dat, wist ze, was een uil, maar waarvan was het eerste geluid dan?

Bij het ontbijt vertelde ze wat ze gezien en gehoord had. "Dat waren een paar langorige bosuilen," wist papa te vertellen. "Het mannetje roept 'hoe, hoe' en het vrouwtje 'kewik, kewik'. Maar veel mensen denken dat dezelfde vogel beide geluiden maakt." "Maar waarom jagen ze 's nachts, en hoe kunnen ze in het donker zien?" wilde Anna weten. "Ze vangen muizen, en die komen 's nachts tevoorschijn". Dat was Sam. "En ze hebben veel grotere ogen dan wij," voegde mama er aan toe. "Maar ze hebben nog iets meer," zei papa. "Hun hoorvermogen is bijzonder scherp en hun vleugels zijn zo zacht dat ze geen geluid maken." "Dus weten de muizen niets totdat ze gepakt zijn?" "Ja, dat klopt."

Later die dag zaten Sam en Anne in een vogelboek het gedeelte over uilen te bekijken. "Kijk naar die grote oren!", riep Anne bij het zien van de afbeelding van een ransuil. Sam las verder en ontdekte dat het geen echte oren zijn, maar veerpluimen. "Waar zitten de oren dan?" wilden zij allebei weten. "Dat is weer iets wonderlijks", kon papa uitleggen. "Je ziet de oren niet, die zitten onder de veren. En weet je, die oren zijn asymmetrisch. Weten jullie wat dat betekent?" Sam wist het, want hij had op school een les over symmetrie gehad. "Het linkeroor staat niet pal tegenover het rechteroor." "Juist, en weet je waarom? Hij kan geluiden uit verschillende hoogtes waarnemen en dat helpt hem z'n prooi in het donker te vinden." "Als hij maar niet aan mijn hamster komt!", zei Sam.

Wist je dat?

Aardewerk

Je vindt het vast heel leuk om met klei te boetseren. Vroeger was dit echt geen speelgoed, maar materiaal om allerlei dagelijkse voorwerpen van te maken. Eerst alleen beeldjes van dieren en mensen voor godsdienstige doeleinden. Al snel ontdekte men dat je van klei ook potten, kommen en bekers kon maken. Die werden in de zon gedroogd. Met de vinger of een stokje kon je in de natte klei eerst nog mooie versieringen maken. Door voedsel in de potten te koken ontdekte men dat je klei kon bakken. Gebakken klei werd aardewerk genoemd. Dit was de eerste stap in de ontwikkeling van aardewerk zoals we dat nu kennen. De makers ervan werden pottenbakkers genoemd.

Hun werk was zwaar en kwam heel precies. Eerst moest je goede klei zoeken: niet te nat of te droog en met niet teveel steentjes. De potten werden met de hand gevormd door een grote zware klomp klei uit te hollen. Ze werden steeds mooier en steeds vaker gebruikt bij het eten en drinken, maar ook voor opslag. Voedsel bedierf erg snel, want er waren toen nog geen koelkasten of vriezers. Wel ontdekte men dat het in een grot, of in de grond koeler was. Men maakte een kelder door op een groot gat in de grond een passende steen te leggen. Gedroogde vruchten en bonen bleven zo heel lang goed. Ook voor wijn was het een ideale opslagplaats. De Grieken maakten hiervoor speciale kruiken (amforen) met een lange puntige bodem. Die konden zo diep in de grond gestoken worden. De koelte van het zand hield de wijn perfect op de juiste temperatuur. De Romeinen maakten amforen met twee grote oren en een platte bodem. Bij sportwedstrijden kreeg de winnaar een met heerlijke wijn gevulde amfoor. Daarop was een schildering van de sportgodin Athene en één van de sport zelf. Hier komt ons gebruik van de 'sportcup' vandaan.

De ontwikkeling stond niet stil: 3000 jaar voor Christus werd de draaischijf uitgevonden. In de Bijbel lezen we in Jeremia 18:3 over dit gebruik: "Ik ging naar een werkplaats, waar een pottenbakker juist op zijn draaischijf aan het werk was". Het principe van deze schijf wordt nog steeds gebruikt. Het was toen dus wel een heel knappe uitvinding.

Internet

Op schooltv staan twee filmpjes over uilen:
[schooltv.nl/video/de-uil-geruisloos-in-de-nacht/
#q=Uilen%20](https://schooltv.nl/video/de-uil-geruisloos-in-de-nacht/#q=Uilen%20)
[schooltv.nl/video/waarom-kunnen-uilen-hun-kop-zover-
draaien-handig-en-lenig/#q=Uilen%20](https://schooltv.nl/video/waarom-kunnen-uilen-hun-kop-zover-draaien-handig-en-lenig/#q=Uilen%20)
Een leuke leerzame site met een uitleg over amforen is:
[mapmyvisit.com/object/viewobject/68734/
nl/333C9B6BA8472CD71024C5D1F96D318E](https://mapmyvisit.com/object/viewobject/68734/nl/333C9B6BA8472CD71024C5D1F96D318E)
Dit filmpje gaat over klei:
schooltv.nl/video/klei-van-klei-naar-baksteen/#q=Klei

Woordzoeker bij wonderen van de natuur

R	O	O	F	V	O	G	E	L	S
G	E	R	U	I	S	L	O	O	S
S	C	H	U	T	K	L	E	U	R
J	S	K	T	E	E	D	N	N	K
A	O	U	O	I	O	L	R	A	L
G	R	G	K	N	U	E	U	C	A
E	E	R	K	K	IJ	I	I	H	U
N	N	R	U	I	L	N	Z	T	W
B	R	A	A	K	B	A	L	E	E
O	O	R	P	L	U	I	M	E	N

Zoek de woorden hier onder op en streep ze in de woordzoeker door. Met de letters die over blijven kun je nog twee woorden maken. Succes!

BRAAKBAL

KLAUWEN

OGEN

RUI

DONKER

KONIJNEN

OORPLUIMEN

SCHUTKLEUR

GERUISLOOS

MUIZEN

OREN

JAGEN

NACHT

ROOFVOGELS